

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2021/1597**z dnia 29 kwietnia 2021 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego za rok budżetowy 2019**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego za rok budżetowy 2019,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0070/2021),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (zwanej dalej „Agencją”) na rok budżetowy 2019 wyniósł 196 411 375 EUR, co stanowi spadek o 0,74 % w porównaniu z 2018 r.; mając na uwadze, że 37 643 000 EUR w budżecie Agencji pochodzi z budżetu Unii, natomiast kwota 103 214 000 EUR stanowi dochód z opłat i należności ⁽²⁾;
- B. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) w sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego za rok budżetowy 2019 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2019 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 96,69 %, co oznacza spadek o 1,62 % w porównaniu z rokiem 2018; ponadto odnotowuje z zaniepokojeniem, że wskaźnik wykonania środków na płatności wyniósł 89,06 %, co oznacza spadek o 1,20 % w porównaniu z rokiem 2018;
2. zauważa, że wskaźnik anulowania przeniesionych środków nadal wzrastał i sięgnął 3,7% (1,8 % w 2018 r.), lecz wciąż pozostaje poniżej ustalonego przez Komisję limitu 5 %; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że pomyślne wykonanie budżetu i poziom anulowania przeniesionych środków oznaczają, że w odniesieniu do dotacji UE na 2021 r. nie zostaną zastosowane żadne kary;
3. zauważa, że Agencja zakończyła rok z ogólnym deficytem w wysokości 552 000 EUR; odnotowuje, że deficyt związany z opłatami i honorariami odejmuje się od skumulowanej nadwyżki, co zmniejsza ją z 52,2 mln EUR do 51,5 mln EUR; zauważa, że w przypadku działań związanych z opłatami i honorariami dochody w porównaniu z 2018 r. wzrosły o 4,3 mln EUR oraz że w przypadku całej EASA koszty personelu wzrosły o 1,1 mln EUR, koszty administracyjne o 0,65 mln EUR, a koszty operacyjne o 3,4 mln EUR;
4. zauważa, że na przestrzeni lat Agencja gromadziła nadwyżkę z działalności finansowanej przez sektor lotnictwa, lecz rozporządzenie ustanawiające Agencję nie przewiduje możliwości takiej kumulacji; podkreśla, że nadwyżka ta może okazać się cenna dla równowagi budżetowej Agencji w obliczu poważnego kryzysu gospodarczego w sektorze lotnictwa, który będzie miał wpływ na działalność związaną z opłatami;

Wyniki

5. zauważa, że Agencja wykorzystuje niektóre środki jako kluczowe wskaźniki skuteczności działania do oceny wartości dodanej wynikającej z jej działalności i inne środki, takie jak terminowe rozpatrywanie zgłoszeń zdarzenia, zatwierdzanie na czas ciągłości organizacji i terminowe postępy, jeśli chodzi o umowy dwustronne, w celu poprawy zarządzania budżetem;
6. docenia fakt, że Agencja zgromadziła społeczność lotniczą na pierwszym kompleksowym europejskim forum poświęconym bezpieczeństwu lotnictwa (SAFE) w dniach 13–15 maja 2019 r. w Brukseli, podczas którego około 250 osób z całej europejskiej społeczności zajmującej się bezpieczeństwem lotniczym spotkało się, aby podzielić się doświadczeniami i omówić postrzeganie w szerszej perspektywie złożonego obrazu ryzyka dla bezpieczeństwa;

⁽¹⁾ Dz.U. C 107 z 31.3.2020, s. 60.

⁽²⁾ Dz.U. C 107 z 31.3.2020, s. 60.

7. dostrzega, że w 2019 r. poczyniono postępy, jeśli chodzi o program Agencji „Data4Safety”, który zapewni platformę dużych zbiorów danych i lepszą zdolność analizy na szczeblu europejskim, tzn. uzgodniono fazę weryfikacji poprawności projektu i ma się rozpocząć etap wdrażania;
8. zauważa, że Agencja dzieli zasoby na pokrywające się zadania z innymi agencjami, w szczególności z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności, Europejską Fundacją Kształcenia oraz Europejskim Urzędem Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, w takich obszarach jak badania, e-uczenie się, usługi w chmurze i LinkedIn oraz szkolenia w dziedzinie świadomości ekologicznej; zdecydowanie zachęca Agencję do aktywnego poszukiwania dalszych i szerszych płaszczyzn współpracy ze wszystkimi agencjami Unii;
9. wzywa Agencję, by skoncentrowała się na rozpowszechnianiu wyników prowadzonych badań w społeczeństwie;
10. zachęca Agencję, aby nadal prowadziła długoterminową politykę kadrową, w której uwzględnia się równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, poradnictwo zawodowe przez całe życie i rozwój kariery zawodowej, równowagę płci, telepracę, równowagę geograficzną oraz rekrutację i integrację osób z niepełnosprawnościami;
11. zachęca Agencję do dalszej cyfryzacji usług w celu ograniczenia biurokracji;
12. zauważa, że Agencji udało się zakończyć w ciągu dziewięciu miesięcy proces podobny do certyfikacji nowej wersji pochodnej statku powietrznego, zwykle trwającej od 4 do 5 lat, w ramach badania dotyczącego certyfikacji statków powietrznych prowadzonego w 2020 r.;
13. przypomina, że jedną z głównych przeszkód w osiągnięciu efektywności pozostaje problem niedoboru pracowników oraz że priorytetowo należy potraktować wsparcie personelu poprzez zapewnienie dodatkowych zasobów;
14. odnotowuje rolę Agencji polegającą na wsparciu UE w działaniach mających zacieśnić współpracę międzynarodową w dziedzinie transportu lotniczego w wyniku podpisania sześciu nowych porozumień roboczych i dwóch protokołów ustaleń;

Polityka kadrowa

15. zauważa, że do 31 grudnia 2019 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 94,56 % – przyjęto 643 pracowników na czas określony, podczas gdy budżet Unii przewidywał 680 stanowisk dla tej kategorii pracowników (w porównaniu z 680 stanowiskami zatwierdzonymi w 2018 r.); zauważa, że w 2019 r. Agencja zatrudniała ponadto 86 pracowników kontraktowych i 17 oddelegowanych ekspertów krajowych;
16. zauważa, że w grudniu 2019 r. przewodniczącym zarządu Agencji w miejsce Pekki Henttu (Finlandia) został Piotr Samson (Polska); zauważa, że w grudniu 2019 r. Johann Friedrich Colman (Niemcy) zastąpił Roba Huysera (Niderlandy) na stanowisku wiceprzewodniczącego zarządu Agencji;
17. z zaniepokojeniem zauważa odnotowany w 2019 r. brak równowagi płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla (18 mężczyzn i 7 kobiet) oraz wśród członków zarządu (61 mężczyźni i 20 kobiet); zwraca się do Agencji, aby w przyszłości zapewniła równowagę płci wśród kadry kierowniczej wyższego szczebla i wśród pracowników; apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby podczas mianowania członków zarządu Agencji brały pod uwagę, jak ważne jest zapewnienie równowagi płci;
18. pochwała stałe wysiłki Agencji służące zwiększeniu jej efektywności, które doprowadziły do wymiernych redukcji netto nakładów, szacowanych na osiem ekwiwalentów pełnego czasu pracy w porównaniu z 2018 r., co dało oszczędności w kosztach zatrudnienia w wysokości około 960 000 EUR; zauważa, że kolejnych 13 ekwiwalentów pełnego czasu pracy, również uzyskanych dzięki inicjatywom na rzecz efektywności, ponownie zainwestowano w podstawową działalność;
19. wyraża zaniepokojenie decyzją o zamrożeniu tytułu 1 w budżecie (wydatki związane z personelem) na kolejne 3 lata; domaga się, aby Agencja wyjaśniła powody takiej decyzji, w sytuacji gdy wykonanie budżetu było niższe od wymaganego;

20. z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte przez Agencję w celu zapewnienia równowagi płci, takie jak zachęcanie kobiet do kandydowania w procedurach naboru, oferowanie korzystnych warunków pracy i elastycznych rozwiązań związanych z macierzyństwem; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie grupy promującej równowagę płci w celu podnoszenia świadomości na temat tych kwestii; ponawia swój apel do państw członkowskich i Komisji o uwzględnianie równowagi płci przy mianowaniu członków zarządu;
21. z ogromnym zaniepokojeniem odnotowuje decyzję TSUE w sprawie C-310/19 P, w której wydano orzeczenie na korzyść pracownika i uznano za niewłaściwe działanie Agencji, gdyż nie spełniało ono wymogów wynikających z zasady dobrej administracji i obowiązku staranności spoczywającego na organie Unii, takim jak EASA, i w związku z tym stanowiło błąd w świadczeniu usług ⁽³⁾; wyraża głębokie zaniepokojenie, że zarząd nie podjął konkretnych działań następczych w związku z tym orzeczeniem;
22. ubolewa nad doniesieniami o braku dialogu społecznego w Agencji, który wydaje się być wykorzystywany wyłącznie do informowania o podjętych już decyzjach, a nie do udziału w mechanizmie poważnego dialogu społecznego;
23. odnotowuje zwiększający się wskaźnik członkostwa w związkach zawodowych w Agencji, ale wyraża zaniepokojenie, że może to być związane z utrzymującymi się napięciami społecznymi;
24. wzywa zarząd, aby zwrócił baczniejszą uwagę na społeczne aspekty polityki kadrowej oraz podjął poważne kroki w celu ograniczenia niepokojów społecznych w Agencji, a także nawiązał poważny i owocny dialog społeczny;
25. zwraca się do Agencji, aby przedstawiła informacje na temat środków podjętych w celu zaradzenia tej sytuacji;

Zamówienia

26. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału, w przypadku trzech z czterech skontrolowanych postępowań o udzielenie zamówienia Agencja nie opublikowała szacunkowej wielkości zamówienia, co jest wymagane na mocy rozporządzenia finansowego; na podstawie odpowiedzi Agencji zauważa, że Agencja podała wielkość zamówienia we wszystkich czterech procedurach, jednak w przypadku trzech z nich tylko w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, i że Agencja zadba o to, by informacja o wielkości znalazła się w samym ogłoszeniu o zamówieniu lub aby w ogłoszeniu umieszczono odniesienie do sekcji specyfikacji istotnych warunków zamówienia, w której określono wielkość zamówienia, co zwiększy przejrzystość;
27. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału, w przypadku postępowania o udzielenie zamówienia na usługi informatyczne o wartości do 3,5 mln EUR Agencja wymagała od potencjalnych oferentów przedstawienia dowodów na to, że ich minimalny roczny obrót przekracza maksymalną wielkość dozwoloną w rozporządzeniu finansowym; na podstawie odpowiedzi Agencji zauważa, że Agencja będzie w przyszłości szczególnie monitorować i sprawdzać, czy stosowanie tego kryterium jest zgodne z rozporządzeniem finansowym;
28. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału, odnośnie do działań w następstwie uwag z poprzednich lat warunki stosowane w umowie ramowej z jednym wykonawcą w 2018 r. i dostrzeżone przez Trybunał także w 2019 r., nie były na tyle szczegółowe, żeby umożliwić uczciwą konkurencję, i nie zapewniały optymalnego wykorzystania środków; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Agencji i wzywa Agencję, aby opracowywała umowy ramowe w taki sposób, aby umożliwić uczciwą konkurencję i zapewnić optymalne wykorzystanie środków;
29. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału, odnośnie do działań w następstwie uwag z poprzednich lat, Agencja przeznaczyła środki na umowę z Komisją w sprawie usług archiwizacji około 8 miesięcy po przedłużeniu umowy w 2018 r.; zauważa, że zgodnie z rozporządzeniem finansowym zobowiązanie do przeznaczenia środków na określony cel powinno zostać zarejestrowane przed zaciągnięciem zobowiązania prawnego; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Agencji, że wdroży ona system informatyczny, który będzie zapobiegać ryzyku zaciągnięcia zobowiązań prawnych przed podjęciem zobowiązań budżetowych;
30. zauważa odnośnie do działań w następstwie uwag z poprzednich lat, że od stycznia 2018 r. Agencja daje wszystkim dostawcom możliwość przedkładania faktur elektronicznych; zauważa jednak, że w 2019 r. przetwarzanie faktur otrzymanych drogą elektroniczną i rejestrowanie danych z faktury nadal odbywało się ręcznie;

⁽³⁾ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=226987&pageIndex=0&doclang=FR&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2775487>

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

31. odnotowuje istniejące środki i aktualnie wdrażane działania Agencji mające zapewnić przejrzystość, zapobiegać konfliktom interesów i zarządzać nimi oraz chronić sygnalistów; zauważa, że w 2019 r. w Agencji stwierdzono kilka przypadków potencjalnych konfliktów interesów, ale w większości z nich ryzyko to wyeliminowano poprzez zastosowanie specjalnych środków minimalizujących, a pozostałe przypadki nie wymagały podjęcia żadnych tego rodzaju środków; odnotowuje, że życiorysy i deklaracje o braku konfliktu interesów większości członków zarządu są publikowane na stronie internetowej Agencji, zauważa jednak, że Agencja nie opublikowała na tej stronie życiorysów i deklaracji o braku konfliktu interesów wszystkich członków zarządu; wzywa Agencję, by publikowała życiorysy i deklaracje interesów wszystkich członków zarządu oraz by poinformowała organ udzielający absolutorium o podjętych w związku z tym działaniach;
32. zauważa, że Agencja przeprowadziła przegląd przepisów dotyczących konfliktów interesów, obowiązujących pracowników i członków izby odwoławczej, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w sprawozdaniu IAS z badania dotyczącego etyki, zapobiegania nadużyciom finansowym i konfliktu interesów wykonanego pod koniec 2018 r., i że Agencja jeszcze bardziej udoskonaliła odnośny mechanizm, opracowując wytyczne dla pracowników i kadry kierowniczej w celu harmonizacji środków minimalizujących, które należy wdrożyć; zauważa, że w 2019 r. Agencja rozpoczęła prace nad zaleceniami audytorów IAS, które zostaną wdrożone w 2020 r.;
33. zauważa, że 72 % dochodu Agencji pochodzi z opłat; przyjmuje do wiadomości opinię Agencji, że fakt, iż wnioskodawcy wnoszą opłaty niekoniecznie oznacza konflikt interesów; wzywa Agencję, aby opracowała środki zapobiegawcze i dokonywała regularnej oceny personelu zajmującego się wydawaniem opinii w celu zapewnienia niezależności;

Kontrole wewnętrzne

34. zauważa, że w 2019 r. Służba Audytu Wewnętrznego przeprowadziła audyt outsourcingu, umów partnerstwa i usług wnioskodawców, a końcowe sprawozdanie z audytu przedstawiono na początku 2020 r., oraz że Agencja podejmuje obecnie działania w oparciu o wydane zalecenia;
35. zauważa, że w 2019 r. jednostka audytu wewnętrznego wykonała pięć kontrolnych zadań atestacyjnych, aby ocenić, czy Agencja przestrzega obowiązujących przepisów, osiąga cele procesu i właściwie ogranicza główne zagrożenia; zauważa, że we wszystkich przeglądach uzyskano potwierdzenie oraz wydano zalecenia w celu dalszej poprawy środowiska kontroli i ogólnej efektywności procedur; zauważa ponadto, że w trzech audytach uzupełniających przeprowadzonych w 2018 r. w jednym przypadku ograniczono ryzyko rezydualne do akceptowalnego poziomu, a w pozostałych dwóch obszarach realizacja pozostałych działań zostanie oceniona w 2020 r.;
36. zauważa, że zintegrowany system zarządzania Agencji został ponownie certyfikowany w 2019 r. zgodnie z normą ISO 9001:2015 i audytorzy nie stwierdzili niezgodności;
37. zauważa, że w 2019 r. podczas posiedzenia poświęconego przeglądowi zarządzania dyrektorzy Agencji przeanalizowali skuteczność systemu zarządzania i stwierdzili, że system kontroli wewnętrznej jest w pełni zgodny ze standardami zarządzania Agencji;

Inne uwagi

38. odnotowuje środki podjęte przez Agencję w celu ograniczenia wszelkiego ryzyka związanego z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii, w tym opracowanie planu awaryjnego we współpracy z Komisją; zauważa, że Agencja ściśle współpracowała z Komisją Europejską podczas negocjacji ze Zjednoczonym Królestwem oraz że ryzyko zakłócenia działalności lotniczej zniknęło wraz z zawarciem umowy o wystąpieniu, która weszła w życie 1 lutego 2020 r.; zauważa, że Agencja przeanalizowała wpływ wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii na zasoby ludzkie i stwierdziła, że może to dotyczyć jedynie stosunkowo niewielkiej liczby pracowników (mniej niż 10); wyraża zaniepokojenie, że pomimo tego stwierdzenia Agencja zwalnia wszystkich pracowników zatrudnionych na stałe posiadających obywatelstwo brytyjskie; zwraca się do Agencji, by przedstawiła Parlamentowi dokładne dane liczbowe, i przypomina Agencji, że polityka Komisji dotycząca wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii ma na celu jak największą ochronę pracowników brytyjskich;

39. przypomina, że Agencja, sklasyfikowana jako agencja europejskich inwestycji strategicznych, otrzymała w 2018 r. ważne, nowe kluczowe zadania w dziedzinie cyberbezpieczeństwa w lotnictwie, dronów i mobilności powietrznej w miastach, ochrony środowiska, badań i rozwoju oraz współpracy międzynarodowej; z zadowoleniem zauważa, że w 2019 r. Agencja podjęła wiele działań, aby zwiększyć cyberbezpieczeństwo i ochronę posiadanych przez nią rejestrów cyfrowych; w związku z tym wzywa do zapewnienia Agencji odpowiedniego budżetu, aby wyposażyć ją w zasoby niezbędne do wykonywania zadań;
40. honoruje i podkreśla rolę Agencji w Zielonym Ładzie polegającą na dążeniu do poprawy wpływu lotnictwa na środowisko, m.in. poprzez opracowanie nowych norm emisji CO₂ oraz, w szczególności, za pomocą programu oznakowania ekologicznego, zrównoważonych paliw, a także ekologicznej odnowy flot linii lotniczych;
41. podkreśla znaczne obciążenie pracą spowodowane dochodzeniami w sprawie Boeinga 737 Max; pochwała wysiłki Agencji, aby bezpośrednio podjąć tę misję poprzez opracowanie planu działań naprawczych oraz bardziej tradycyjne zadania; podkreśla, że aby Agencja mogła realizować swoje ważne zadania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony, należy zwiększyć jej zasoby finansowe i ludzkie; przypomina również o roli, jaką Agencja – wraz ze Wspólnymi Przedsięwzięciami „Czyste Niebo 2” i SESAR – odgrywa w ograniczaniu emisji CO₂ w przeliczeniu na pasażera;
42. podkreśla, że potrzebne jest kompleksowe podejście, by strony główne instytucji europejskich stały się dostępne dla osób z wszelkiego rodzaju niepełnosprawnościami, jak przewidziano w dyrektywie (UE) 2016/2102, w tym dostępne w narodowych językach migowych; sugeruje zaangażowanie w ten proces organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami;
43. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 29 kwietnia 2021 r. ⁽⁴⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0215.